

FINANČNÍ INSTRUMENTY: EU FONDY A NÁSTROJE EIB

Jan Dejl

ředitel odboru podpory finančních nástrojů a řízení projektů

Seminář Investiční plán pro Evropu:
FINANCOVÁNÍ PODNIKŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ

Plán zavádění finančních nástrojů v OP PIK

- Očekávaný podíl finančních nástrojů na alokaci OP PIK je 10 %, tedy 434 mil. EUR (cca. 12 mld. Kč), nejvíce v prioritní ose 2, v prioritních osách 1 a 3 pouze doplňkově
- Implementaci finančních nástrojů by měla zajišťovat především ČMZRB
- Nástroje „1. generace“: úvěry a záruky v SC 2.1, 2.3, 3.2 a 3.5
 - Zaběhlé implementační modely, možnost rychlého nastavení
- Nástroje „2. generace“ – inovativní finanční nástroje v oblasti rizikového kapitálu, proof-of-concept, revitalizace brownfieldů
 - Pilotní projekty se složitější implementací a menší alokací, po úspěšném zavedení možno rozšířit

Finanční nástroje v OP PIK

- **Programy podpory zahrnující finanční nástroje podle závěrů ex ante vyhodnocení:**
 - **Expanze (SC 2.1)** – úvěry a záruky pro zlepšení přístupu MSP k financování – alokace 327 mil. EUR
 - **Rizikový kapitál (SC 2.1), Proof-of-concept (SC 1.2)** – inovativní kapitálové finanční nástroje od pre-seed přes seed až po startup financování – 65 mil. EUR
 - **Úspory energie (SC 3.2), Úspory energie v SZT (SC 3.5)** – finanční nástroj pro energetickou účinnost – 31 mil. EUR

Hlavním smyslem finančních nástrojů je usnadnit žadateli financování komerčně smysluplných projektů

Finanční nástroje oproti dotacím nabízejí výrazně nižší administrativní zátěž pro žadatele, rychlejší vyřízení, soulad s tržními principy i revolving zdrojů

Navržené finanční nástroje na základě závěrů předběžného posouzení

Specifický cíl/PO	Program podpory	FN 1. generace	FN 2. generace	Navrhované rozpětí alokace FN (mil. EUR)	Alokace ŘO pro pilotní implementaci FN (mil. EUR)	Alokace specifického cíle v OP PIK (mil. EUR)
1.1 - Zvýšit inovační výkonnost podniků	Inovace	Záruky		50-65	0	974,9
1.2 - Zvýšit intenzitu a účinnost spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích	Proof of Concept		Kapitálové vstupy	21-42	12	377,7
2.1 - Zvýšit konkurenceschopnost začínajících a rozvojových MSP	Expanze	Zvýhodněné úvěry a záruky		322-436	327	609,4
	Rizikový kapitál		Kapitálové vstupy	30-60	53	
2.3 - Zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání	Nemovitosti	Zvýhodněné úvěry	Podřízené úvěry	20-35	0	113,1
3.1 - Zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČR	Obnovitelné zdroje energie	Zvýhodněné úvěry		15-22	0	53,5
3.2 - Zvýšit energetickou účinnost podnikatelského sektoru	Úspory energie	Zvýhodněné úvěry		20-75	20	746,2
3.5 - Zvýšit účinnost soustav zásobování teplem	Úspory energie v SZT	Zvýhodněné úvěry		11-25	11	142,9

Zapojení ČMZRB do implementace FN

- V procesu implementace programů podpory prostřednictvím FN se předpokládá úzká spolupráce s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou, a.s. (ČMZRB)
- ČMZRB bude pověřena realizací FN zejména formou poskytování zvýhodněných úvěrů a vystavováním záruk k úvěrům poskytnutých konečným příjemcům soukromými bankovními ústavami
- Podnikatelé budou moci své žádosti podávat na kterékoliv pobočce ČMZRB (většina krajských měst) a centrále v Praze, na jejích webových stránkách budou zveřejněny Výzvy a zároveň všechny potřebné instrukce (formuláře žádostí apod.)
- V případě realizace kapitálových vstupů prostřednictvím NIFu je zvažováno její využití ČMZRB jako administrátora a deponitáře
- Podmínky spolupráce mezi ŘO a ČMZRB budou nastaveny na základě uzavřených Dohod o financování

Program Expanze

- **Cíl programu:** usnadňovat malým a středním podnikatelům přístup k bankovním úvěrům na realizaci jejich inovativně zaměřených podnikatelských projektů pro zahájení a další rozvoj jejich firem, zvyšování podnikatelské aktivity ve státem podporovaných regionech a také přispívat k rozvoji sociálního podnikání
- **Způsobilé výdaje:** pořízení/rekonstrukce dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, v případě záruk i pořízení a financování zásob
- **Příjemci podpory:** musí být k datu podání žádosti malým a středním podnikem podle Doporučení 2003/361/ES
- **Forma podpory:** formou zvýhodněného úvěru s možností odkladu splátek jistiny, záruky za úvěr a finanční příspěvek na úhradu úroků
- **Alokace na program: 327 mil. EUR**

Program Expanze

- **Zvýhodněný úvěr:** bezúročný, je poskytován na max. 45 % způsobilých výdajů, maximálně 45 mil. Kč
 - Splatnost až 7 let, doba odkladu splátek až 3,5 roku – uvolnění cash-flow podniku po dobu realizace projektu a splácení soukromého spoluúvěru

- **Záruky:**
 - individuální záruka** je poskytována k bankovním úvěrům až do výše 75-80 % jistiny zaručovaného úvěru, maximálně ve výši 80 mil. Kč
 - portfoliová záruka** je poskytována k bankovním úvěrům až do výše 70 % jistiny zaručovaného úvěru, maximálně ve výši 20 mil. Kč

- **Finanční příspěvek:** je poskytován k částečné nebo úplné úhradě úroků za úvěr čerpaný v tomto programu na realizaci projektu pro sociální podnikatele nebo podnikatele podnikající ve státem podporovaných regionech

Finanční nástroje v energetice

→ Úspory energie (SC 3.2) a Úspory energie v SZT (SC 3.5)

→ Alokace na výzvu:

➤ SC 3.2: 20 000 000 EUR

➤ SC 3.5: 11 000 000 EUR

→ Zvýhodněné úvěry s příspěvkem na energetický posudek a subvencí úrokové míry

→ Forma a výše podpory:

➤ **Bezúročný úvěr** až na 50 % způsobilých výdajů projektu (max. 25 mil. Kč)

➤ Splatnost až 7 let, doba odkladu splátek až 3,5 roku – uvolnění cash-flow podniku po dobu realizace projektu a splácení soukromého spoluúvěru

➤ V případě, že projekt bude vyhodnocen jako mimořádně přínosný pro plnění podmínek Programu, může doba splatnosti úvěru činit až 10 let a doba odkladu splátek jistiny úvěru až 6 let.

➤ **Příspěvek na energetický posudek** až 70 % (max. 350 tis. Kč)

➤ Požadované soukromé kofinancování (úvěr) na nejméně 20 % způsobilých výdajů projektu

➤ **Subvence úrokové sazby** komerčního spoluúvěru - celková výše nesmí přesáhnout 10 % podpořeného komerčního úvěru vyčerpaného na způsobilé výdaje projektu (bez DPH) a zároveň částku 7 000 000 Kč.

Projekt Národní inovační fond – NIF

- Vytváření platformy pro poskytování nového druhu státní podpory – kapitálových vstupů
- Aktivizace domácího trhu s rizikovým kapitálem zejména ve fázi seed, start up a early stage
 - Cílí na problém nedostatečného financování úvodních fází podnikání investičním kapitálem
 - Impuls pro vznik nových fondů rizikového kapitálu se zaměřením na early stage a zapojení soukromých investorů
 - Posílení obecného povědomí o tomto způsobu financování – impuls pro vznik dalších projektů
 - Návaznost na neinvestiční podporu start-upů agentury CzechInvest (poradenství, koučing) – posílená připravenost podnikatelů na investice
 - Zvýšení atraktivity ČR pro zahraniční investory
 - Zacílení na tržní mezery – úvodní fáze vývoje společností, high-tech obory mimo ICT s delší dobou návratnosti, vznik spin-off firem z výsledků výzkumných organizací

Implementace dvou programů podpory OP PIK – RIZIKOVÝ KAPITÁL a PROOF-OF-CONCEPT

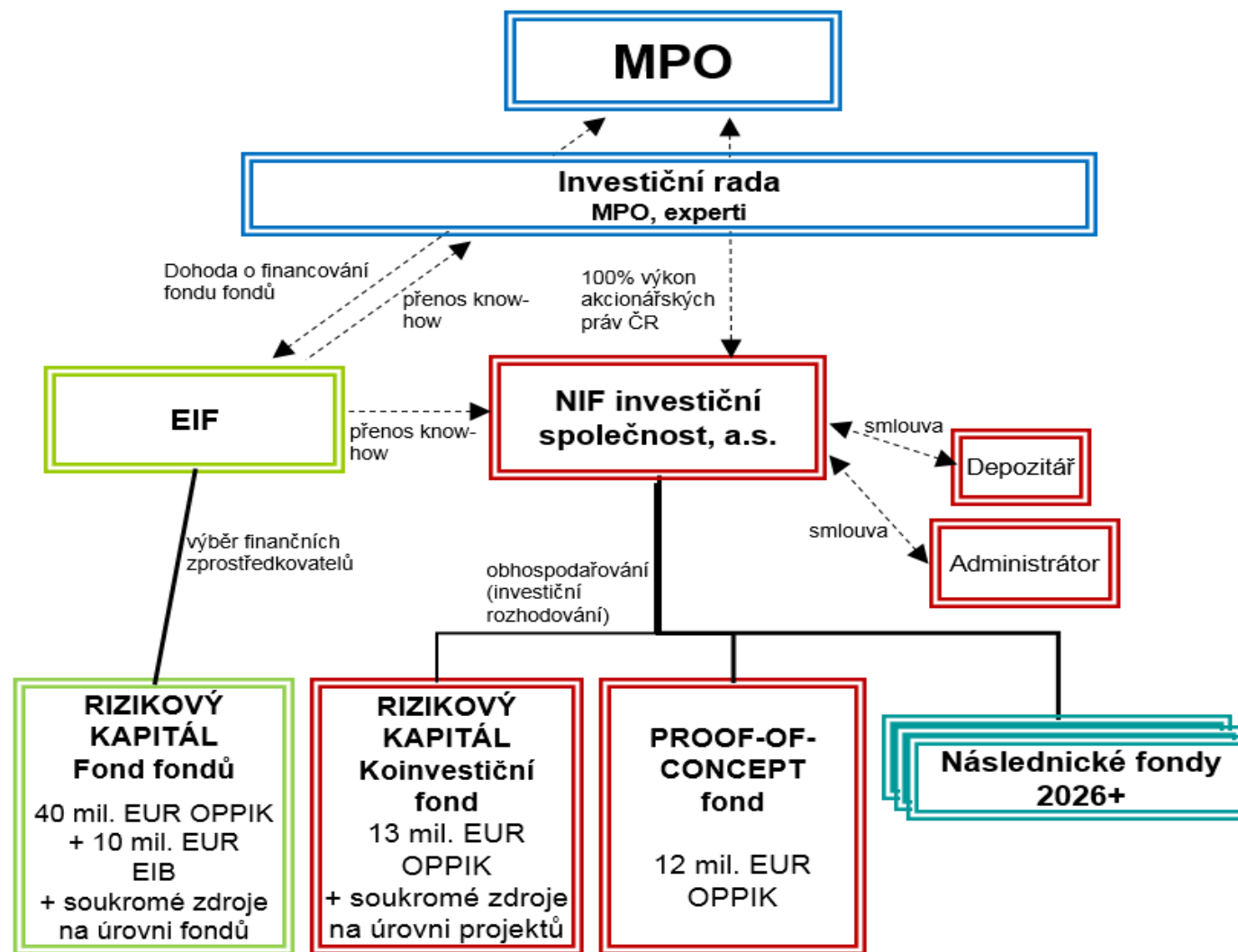
Program Rizikový Kapitál

- Program schválen vládou 12.9.2016
- Alokace 53 mil. EUR
- Podpora přístupu MSP k rizikovému financování v raných fázích rozvoje - tzv. seed kapitál a start-up kapitál a navazující investice (Program stanovuje podporovaný okruh žadatelů a podmínky způsobilosti)
- Projekty musí být realizovány na území ČR mimo hlavního města Prahy. Počítá se s využitím zdrojů EIF pro možnost financovat podniky na území Prahy a zrcadlovým zapojením OP PPR
- Výše investic jednomu příjemci podpory nepřevyšší 370 mil. Kč nebo ekvivalent 15 mil. EUR (reálně mnohem méně, jde o limit z hlediska veřejné podpory)
- Finanční nástroj může umožnit asymetrickou dělbu zisku s ko-investory
- Probíhá příprava implementační struktury – jednání s EIF a zakládání Národního inovačního fondu, investiční společnosti a.s. (NIF IS)
- Počítá se se začátkem přidělování peněz konečným příjemcům v 2017-2018

Implementační subjekty - fungování NIF IS a EIF

- NIF IS má být pověřena správou finančního nástroje v podobě investičního fondu rizikového kapitálu se zaměřením na přímé kapitálové vstupy do projektů příjemců podpory v raných fázích rozvoje.
- Probíhá příprava vzniku společnosti – podmínkou povolení činnosti od ČNB
- NIF IS bude obsahovat:
 - Rizikový kapitál: podpora přístupu malých a středních podniků k rizikovému financování s alokací 13 mil. EUR
 - Proof-Of-Concept: Konečnými příjemci budou dceřiné společnosti výzkumných organizací (SPV) zabývající se komercializací výzkumu. Alokace 12 mil. EUR
- Evropský investiční fond (EIF) má být pověřen správou fondu fondů o velikosti 40 mil. EUR z OPPIK + 10 mil. EUR od Evropské investiční banky. EIF bude vybírat finanční zprostředkovatele z řad soukromých fondů rizikového kapitálu, které budou provádět investice do příjemců podpory.
- Probíhá jednání o uzavření dohody o financování mezi MPO a EIF

Schéma implementace kapitálových investic

Středoevropský fond fondů (SFF)

- Regionální projekt EIF inspirovaný Baltským inovačním fondem
- Přeshraniční fond fondů cílený na **fondy investující do fáze later-stage/growth**
- **Komplementarita s podporou ESIF (Rizikový kapitál)** – cílí na navazující investiční fázi
- **Cílový kapitál 120-150 mil. EUR** (ČR, Slovensko, Slovinsko, Rakousko, Maďarsko, Chorvatsko, Itálie) – v rámci toho 40 % z vlastních zdrojů EIF
- **Příspěvek MPO 240 mil. Kč z prostředků státního rozpočtu, očekávaná též ko-investice ČMZRB**
- Očekávaná páka veřejných zdrojů nejméně 3,3násobku konečných investic, **výrazné zapojení soukromých investorů**
- Transakce do jednotlivých vybraných fondů v rozpětí 15-25 mil. EUR, nejméně 50 podpořených firem ve středoevropském regionu
- Plánované **spuštění v roce 2017**, výběr fondů v následujících 4 letech, poté investiční fáze

Investiční plán pro Evropu (Junckerův balíček)

- plán navrhla Evropská komise v listopadu 2014
- řešení problému nízké míry investic v EU s cílem povzbudit investice, posílit konkurenceschopnost, podpořit dlouhodobý hospodářský růst
- Junckerův balíček stojí na **třech pilířích**:
 - vytvoření **Evropského fondu pro strategické investice (EFSI)**,
 - zajištění toho, aby se **investice dostaly do reálné ekonomiky** (tzv. project pipeline),
 - **zlepšení investičního prostředí**

Investiční plán pro Evropu - Evropský fond pro strategické investice

- ➔ **Evropský fond pro strategické investice (EFSI)** představuje stěžejní prvek investičního plánu pro Evropu, který pomůže mobilizovat prostředky z veřejných zdrojů, mimo jiné z rozpočtu EU, s cílem přilákat soukromé investice. **Prostředky vložené do EFSI by měly být postupně v objemu až 21 miliard eur:**
 - záruka z rozpočtu EU ve výši až 16 miliard eur
 - částka 5 miliard eur od Evropské investiční banky (EIB)
 - případné další příspěvky, např. od členských států - DE, FR, IT a PL po 8 mld. EUR; ES - 1,5 mld. EUR; LU - 80 mil. EUR a nově též SK - 400 mil. EUR. – přes národní podpůrné banky, budou poskytnuty nad rámec očekávaných 315 mld. EUR
- ➔ **Tyto prostředky by měly dle odhadů EK a EIB dosáhnout souhrnného multiplikačního efektu 1:15, čímž by měly vytvořit přibližně 315 miliard eur nových investic.**
- ➔ **V ČR se bude jednat o projekty bankovního sektoru: ČMZRB (COSME), Komerční banka (COSME) and Česká spořitelna (InnovFin); a o projekty rizikového kapitálu Genesis Private Equity Fund III.**

Investiční plán pro Evropu - COSME

→ zapojení ČMZRБ a MPO do tzv. Junckerova balíčku

- Uzavřením smlouvy o poskytnutí protizáruky mezi EIF a ČMZRБ a tím i MPO se svým národním programem Záruka zapojí do Programu pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME) a do využívání Evropského fondu pro strategické investice (EFSl), zřízeného v rámci Investičního plánu pro Evropu.
- Protizáruka EIF umožní podpořit větší množství projektů než se stávajícími zdroji ČMZRБ a MPO. V období let 2015 – 2017 to budou představovat úvěry pro malé a střední podnikatele více než 4,4 mld. Kč pro 1 500 podnikatelů tedy o třetinu víc, než by mohla poskytnout ČMZRБ z vlastních zdrojů.
- S využitím protizáruky EIF budou poskytovány záruky za investiční úvěry a úvěry na pořízení zásob až do výše 4,1. mil. Kč. Žadatel o záruku musí být malým podnikatelem s méně než 50 zaměstnanci. Ručení za investiční úvěry bude poskytováno na dobu až 8 let, za provozní úvěry až 6 let. Za záruku nemusí podnikatel hradit žádný poplatek.
- **Od února 2015 bylo prostřednictvím národního programu Záruka zaručeno přes 2 000 úvěrů malých a středních podniků v hodnotě 5,4mld. Kč.**

Děkuji za pozornost

dejl@mpo.cz

www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppik/